

281. Nowe stanowiska klecanki *Polistes nimpha* (CHRIST, 1791) (*Hymenoptera: Vespidae*) w środkowej Polsce

New localities of paper wasp *Polistes nimpha* (CHRIST, 1791) (*Hymenoptera: Vespidae*) in central Poland

KEY WORDS: *Hymenoptera, Vespidae, Polistes nimpha*, new localities, central Poland.

W Polsce rodzaj klecanka *Polistes* LATR. reprezentują cztery gatunki: *P. biglumis* (GEOFFROY), *P. gallicus* (LINNAEUS), *P. nimpha* (CHRIST) i ostatnio stwierdzony *P. dominulus* (CHRIST) (KOWALCZYK, SZCZEPKO 2000 [in lit.]: VII Symp. Sekcji Hymenopterologicznej PTE, Ojców, 8–10 maja 2000 r. Streszczenia referatów. 4 ss.).

P. nimpha występuje w środkowej i południowej Europie, na Maderze, w północnej Afryce, Izraelu, Turcji, Iraku, Azerbejdżanie, Iranie, Pakistanie, Indiach, Mongolii i Chinach (CARPENTER 1996: American Museum Novitates, 3188. 39 ss.). W Europie najdalej na północ występuje w Karelii (PEKKARINEN, GUSTAFSSON 1999: Entomol. Fennica, 10: 191-197.).

Klecanka ta jest spotykana w Europie na terenach wyżynnych i górskich, ale nie w wysokich górach. Zamieszkuje także rozległe bory sosnowe porastające wzniesienia morenowe, gdzie była spotykana na murawach.

Samice *P. nimpha* zakładają gniazda nisko nad ziemią, na wysokości 10–20 cm, wykorzystując ciepło podłoża, często w krzewinkach wrzosu, gałązkach jeżyn, ale także w zaroślach wierzbowych, trzcinowiskach i na młodych świerkach. *P. nimpha* gnieździ się także na kamieniach, na leżących na ziemi przedmiotach (spotkana była np. na starym wiadrze), a także na południowych ścianach budynków pod okapami dachów. Gniazdo składa się zwykle z jednego plastra pozbawionego osłon, chociaż donoszono o gnieździe dwuplastrowym o wymiarach 11,5×4,5 cm, które zawierało 114 komórek (BLÜTHGEN 1961: Abh. Deutsch. Akad. Wiss., Kl. Chem. Geol. und Biol., 2: 1-251.).

Jak wynika z przeglądu piśmiennictwa krajowego *P. nimpha* był wykazywany najczęściej w południowej części kraju już od drugiej połowy XIX wieku, skąd jest znany z Wyżyny Krakowskiej, Babiej Góry, Gór Świętokrzyskich i ich zachodnich obrzeży oraz z Kotliny Sandomierskiej. Stanowiskami wysuniętymi najbardziej na północ w Polsce są Parki Narodowe: Wielkopolski i Białowieski. Natomiast ze środkowej części kraju nie był dotychczas notowany.

Ostatnio stwierdzono *P. nimpha* na następujących stanowiskach:

- Nizina Mazowiecka: Kampinoski Park Narodowy, Bromierzyk (DC59), 23 IX 1998, 1♂; 16 VIII 1999, 1♂; 27 VIII 1999, 1♂; 1 IX 1999, 1♂; pułapka Moericke'go, na murawie napiaskowej.
- Wyżyna Małopolska: Spalski Park Krajobrazowy, Spała (DC41), 20 VIII 1999, 3♀♀, 1♂, na kwitnącym wrzosie; Budziszewice (DC22), 23 VIII 1998, 1♂, leg. M. MASTALERZ.

Autorzy posiadają także w zbiorze okazy tego gatunku z Grochowisk k. Pińczowa (leg. M. GRABOWSKI) i z Gródka k. Hrubieszowa (leg. J. KALISIAK).

Nie jest wykluczone, że gatunek ten występuje także w północnej części kraju, gdyż w Niemczech był spotykany na wzniesieniach morenowych.

Wskazane są zdaniem autorów badania nad rozmieszczeniem tego gatunku, oraz pozostałych klecank w Polsce.

Jan K. KOWALCZYK, Łódź
Katarzyna SZCZEPKO, Łódź